

Yrityskaupan hyväksyminen: Fortum Power and Heat Oy ja Teollisuuden Voima Oyj / Posiva Solutions Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on 25.4.2016 ilmoitettu järjestely, jossa Fortum Power and Heat Oy ja Teollisuuden Voima Oyj perustavat yhteisyrityksen Posiva Solutions Oy:n.

Fortum Power and Heat Oy ("Fortum") toimii sähkön, kaukolämmön ja -kylmän tuotannossa sekä myynnissä ja harjoittaa sähkön trading-toimintaa. Fortum tarjoaa asiantuntijapalveluja eri voimalaitoksille, ydinvoiman asiantuntijapalveluja ja energiatehokkuuspalveluja. Fortum kehittää sähköajoneuvojen lataus-, bioöljy-, aurinko- ja tuulivoimaliiketoimintaa sekä muita uusia energialiiketoimintoja. Fortumin päämarkkina-alueita ovat Pohjoismaat, Baltian maat, Venäjä, Puola ja Intia. Fortumin emoyhtiön Fortum Oyj:n osake on julkisesti noteerattu Nasdaq Helsingissä.

Teollisuuden Voima Oyj ("TVO") toimii sähkön tuotannossa. TVO toimii Mankala-periaatteella luovuttaen tuottamansa sähkön omistajilleen omakustannushintaperiaatteella. TVO tarjoaa myös ydinvoimalaitoksen koko elinkaaren kattavia palveluja tytäryhtiönsä TVO Nuclear Services Oy:n kautta. TVO on listaamaton julkinen osakeyhtiö. Pohjolan Voima Oy ("PVO") []¹. PVO toimii sähkön ja lämmön tuotannossa ja myynnissä sekä harjoittaa muuta siihen liittyvää liiketoimintaa.

Posiva Solutions Oy (Posiva Solutions) keskittyy korkea-aktiivisen käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen liittyvään konsultointiliiketoimintaan sekä siihen liittyvään suunnittelu-, tutkimus- ja kehitystoimintaan. Posiva Solutions voi myös harjoittaa toimialaansa liittyvää rakennuttamista sekä myydä suunnittelupalveluita ja laitteita kuten myös palveluiden, menetelmien ja laitteiden käyttöoikeuksia.

Posiva Oy ("Posiva") omistaa Posiva Solutionsin 100-prosenttisesti. Posiva on yhteisyritys, joka vastaa omistajiensa käytetyn ydinpolttoaineen ja muun runsasaktiivisen ydinjätteen huollosta ja loppusijoituksesta. Posivan omistavat TVO (60 %) ja Fortum (40 %), jotka myös vastaavat ydinjätehuollon kustannuksista.

Posiva Solutionsin tavoitteena on kaupallistaa Posivan tutkimus- ja kehitystyön tuloksena kehitetty käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusratkaisu palveluliiketoiminnaksi, jolla tähdätään kansainvälisille markkinoille. Posiva Solutions tulee tarjoamaan Posivan ja sen yhteistyökumppaneiden osaamiseen perustuvaa ydinjätehuollon ja käytettyjen ydinpolttoaineiden loppusijoituksen strategista konsultointia ja toimimaan palvelukokonaisuuksien sekä projektikokonaisuuksien toimittajana.

¹ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tieto tai tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

Yrityskaupan arvioinnin kannalta relevantit markkinat ovat radioaktiivisen ydinvoimalaitosjätteen käsittelyn ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen palveluiden markkinat sekä ydinvoimalaitosten elinkaari palveluiden markkinat. Molempien markkinoiden maantieteellinen laajuus on todennäköisesti maailmanlaajuinen, pois lukien maat, joissa on ydinenergia-alalla tuonti- tai vientirajoitteita tai jossa muista syistä ydinenergia-alan palveluja tarjotaan vain kansallisesti tai niille ei ole lainkaan kysyntää muusta syystä. Yrityskaupan kilpailuvaikutusten tutkimisen kannalta merkityksellisten markkinoiden täsmällinen määrittely ei kuitenkaan ole välttämätöntä.

[]. Ydinvoimalaitosten elinkaari palveluissa ilmoitusvelvolliset ovat lähinnä toistensa potentiaalisia kilpailijoita tai osapuolten toiminnot ovat hyvin rajoitetusti päällekkäisiä, koska valtaosa Fortumin tarjonnasta muodostuu konsepteista, joita TVO:lla ei ole tarjolla.

Yrityskaupan osapuolten toimintojen päällekkäisyydet liittyvät sähkön tuotannon ja tukkumyynnin markkinoihin. Posiva Solutionsin tarjoamalla ydinjätteisiin, käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitukseen ja ydinvoimalaitosten elinkaareen liittyvillä palveluilla ei kuitenkaan ole merkityksellistä yhteyttä sähkön tuotantoon ja tukkumyyniin. Yrityskaupan osapuolilla on jo rakenteellinen yhteys Posivan kautta, eikä Posiva Solutions muuta tilannetta tältä osin.

Radioaktiivisen ydinvoimalaitosjätteen käsittelyn ja käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksen konsultointipalveluiden markkinan koko vuonna 2015 oli noin [] miljardia euroa maailmanlaajuisesti, josta osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on [] prosenttia. Markkinan koko EU:n alueella oli [] miljoonaa euroa, josta osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [] prosenttia.

Ydinvoimalaitosten elinkaari palveluiden markkinan koko vuonna 2015 oli [] miljardia euroa maailmanlaajuisesti, josta osapuolten markkinaosuus oli [] prosenttia. Markkinan koko EU:n alueella oli [] miljardia euroa, josta osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [] prosenttia.

Yrityskaupan osapuolten toiminnoissa on vain vähäisiä päällekkäisyyksiä relevanteilla markkinoilla ja osapuolten yhteenlasketut markkinaosuudet jäävät niillä alhaisiksi. Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jonka lopputuloksena Fortum Power and Heat Oy ja Teollisuuden Voima Oyj perustavat yhteisyrityksen Posiva Solutions Oy:n.

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa haakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lisätietoja päätöksestä antaa tutkija Pontus Ranta, puhelin 029 505 3747, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja Timo Mattila

Tutkija Pontus Ranta